

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 16. studenoga 2005.

Boja ljubav očituje se u utjelovljenju Kristovu

Kateheza br. 77 –

Uvodno čitanje: Psalam 136,10-26; Zahvala za spasenje što ga je Bog izvršio, (večernja ponedjeljka IV. tjedna) On pobi prvorodence Egiptu: / vječna je ljubav njegova! / Izvede Izraela iz njega: / vječna je ljubav njegova! / Mišicom jakom, rukom ispruenom: / vječna je ljubav njegova! / On Crveno more razdvoji: / vječna je ljubav njegova! / Provede Izraela posred voda: / vječna je ljubav njegova! / I vrgnu Faraona i vojsku mu u Crveno more: / vječna je ljubav njegova! / On narod svoj vođaše pustinjom: / vječna je ljubav njegova! / On udari kraljeve velike: / vječna je ljubav njegova! / I pogubi kraljeve moćne: / vječna je ljubav njegova! / Sihona, kralja amorejskog: / vječna je ljubav njegova! / Oga, kralja bašanskog: / vječna je ljubav njegova! / I njihovu zemlju dade u baštinu: / vječna je ljubav njegova! / U baštinu Izraelu, služi svome: / vječna je ljubav njegova! / On se spomenu nas u ponienju našem: / vječna je ljubav njegova! / Od dušmana nas naših oslobodi: / vječna je ljubav njegova! / On daje hrane svakom tijelu: / vječna je ljubav njegova! / Hvalite Boga nebeskog: / vječna je ljubav njegova!

1. U našem se razmišljanju ponovno vraćamo hvalospjevu Psalma 136, što ga bogosluje večernje donosi u dva susljedna dijela, slijedeći tako osobitu tematsku raščlambu sadranu u njegovoj kompoziciji. Doista, proslava Gospodnjih dijela ocrтана kroz dva područja, ono prostorno i ono vremensko.

U prvome dijelu (usp. rr. 1-9), koji je bio predmetom našega prošloga promišljanja, radilo se o prizorištu boanskih djela prisutnih u stvorenju: ta su djela bila u izvoru divota svemira. U tom se

dijelu Psalma tako naviješta vjera u Boga stvoritelja, koji se objavljuje po svojim stvorenjima u svemiru. Sada nas, pak, ova radosna Psalmistova pjesan, u idovskoj predaji nazvana "veliki Hallel", to jest najviša hvala uzdignuta Gospodinu, vodi prema drugačijem obzorju, obzorju povijesti. Poznato nam je da biblijska Objava više puta potvrđuje da se prisutnost Boga spasitelja očituje na osobiti način u povijesti spasenja (usp. Pnz 26,5-9; Jš 24,1-13).

2. Tako se pred moliteljem redaju Gospodinova osloboditeljska djela, koja kao svoje središte imaju temeljni događaj izlaska iz Egipta. S time je duboko povezan teški put kroz Sinajsku pustinju, čiji je konačni cilj obećana zemlja, boanski dar što ga Izrael stalno proivljava kroz svaku stranicu Biblije.

Slavni prelazak preko "razdvojenoga" Crvenog mora (usp. Ps 136,13), prikazanog gotovo poput kakvog ranjenog i pripitomljenog čudovišta, dovodi do rođenja slobodnoga naroda, određenoga za slavno poslanje i slavnu sudbinu (usp. rr. 14-15; Izl 15,1-21), koja će svoje kršćansko tumačenje imati u potpunom oslobođenju od zla po krsnoj milosti (ups. 1 Kor 10,1-4). Tako započinje putovanje kroz pustinju: ondje je Gospodin oslikan kao ratnik koji se, nastavljajući djelo oslobođenja otpočeto prelaskom preko Crvenoga mora, stavlja u obranu svoga naroda udarajući njegove protivnike. Pustinja i more predstavljaju, dakle, prolazak kroz zlo i tlačenje kako bi se primio dar slobode i obećane zemlje (usp. Ps 136,16-20).

3. Završno, Psalam se naginje nad onu zemlju što je Biblija oduševljeno slavi kao "zemlju potoka i vrela, dubinskih voda... zemlju pšenice i ječma, loze, smokava i šipaka, zemlju meda i maslina; zemlju u kojoj nećeš sirotinjski jesti kruha i gdje ti ništa neće nedostajati; zemlju gdje kamenje ima eljeza i gdje ćeš iz njezinih brdina vaditi mjed" (Pnz 8,7-9).

Ova zanosna proslava, koja nadilazi stvarnost te zemlje, eli uzdići boanski dar. To je dar koji narodu omogućuje da bude slobodan, dar koji se rađa - kako to neprestano ponavlja pripjev koji prati svaki redak - iz Gospodnjega hesed, odnosno iz njegova milosrđa, iz njegove vjernosti obvezi preuzetoj u savezu s Izraelom, iz njegove ljubavi koja se nastavlja otkrivati kroz njegovo "spominjanje" (usp. Ps 136,23). U vrijeme "ponienja", to jest susljednih kušnji i tlačenja, Izrael će uvijek iznova otkrivati spasiteljsku ruku Boga slobode i ljubavi. I u vrijeme gladi i bijede Gospodin će stupiti na prizorište i čitavom čovječanstvu pruiti hranu, potvrđujući da je on stvoritelj (usp. r. 25).

4. U Psalmu 136 isprepliću se tako dva oblika jedne jedine boanske objave, onaj kozmički (usp. rr. 4-9) i onaj povijesni (usp. rr. 10-25). Gospodin je, istina, transcendentan kao stvoritelj i sudac stvorenoga; no on je i blizak svojim stvorenjima, jer ulazi u prostor i vrijeme.

Još i više, njegova prisutnost među nama dostie svoj vrhunac u Kristovu utjelovljenju. Upravo tu stvarnost na sasvim razvidan način naglašava kršćansko iščitavanje ovoga Psalma, kao se to vidi kod Crkvenih otaca koji vrhunac povijesti spasenja gledaju u najvišem znaku milosrdne ljubavi Očeve u daru Sina, kao spasitelja i otkupitelja čovječanstva (usp. Iv 3,16).

Tako sveti Ciprijan, započinjući svoju raspravu o djelima milosrđa i milostinji, s divljenjem promatra djela što ih je Bog ostvario u Kristu svome Sinu u korist svoga naroda, provaljujući potom u strastveno priznavanje njegova milosrđa. "Draga braćo, mnoga su i velika Boja dobročinstva, što ih je velikodušna i preobilna dobrotu Boga Oca i Krista izvršila i što će ih uvijek vršiti poradi našega spasenja. Doista, kako bi nas očuvao, kako bi nam darovao novi izvor i kako bi nas mogao otkupiti, Otac je poslao svoga Sina. Sin koji je bio poslan, eli da ga se naziva i Sinom čovječjim, kako bi od nas učinio djecu Boju: ponizio se, kako bi uzvisio narod koji je prije leao na zemlji, bio je ranjen, kako bi iscijelio naše rane, postao je slugom, kako bi u slobodu doveo nas koji smo bili sluge. Prihvatio je smrt, kako bi smrtnicima mogao pruiti besmrtnost. To su mnogi i veliki darovi boanskoga milosrđa" (1: Trattati: Collana di Testi Patristici, CLXXV, Rim 2004, str. 108).